

Стендаль

Видатний французький письменник ХІХ
століття

ДИТИНСТВО

- Один з видатних французьких письменників XIX століття Анрі Бейль творив під псевдонімом Фредеріка Стендаля (Стендаль - назва німецького міста, у якому народився відомий німецький мистецтвознавець XVIII століття Вінкельман).

Стендаль народився 23 січня 1783 року в Греноблі, у родині багатого адвоката. Його дід, лікар і громадський діяч, захоплювався ідеями Просвітництва й був шанувальником Вольтера. Але з початком революції в родині погляди дуже змінилися, батько Стендаля змушений був навіть ховатися. Мати хлопчика рано померла, і сім'я надовго вбралася у траур. Батько не переймався вихованням сина, довіривши його католицькому абатові Ральяну. Це призвело до того, що Стендаль зненавидів і церкву, і релігію.

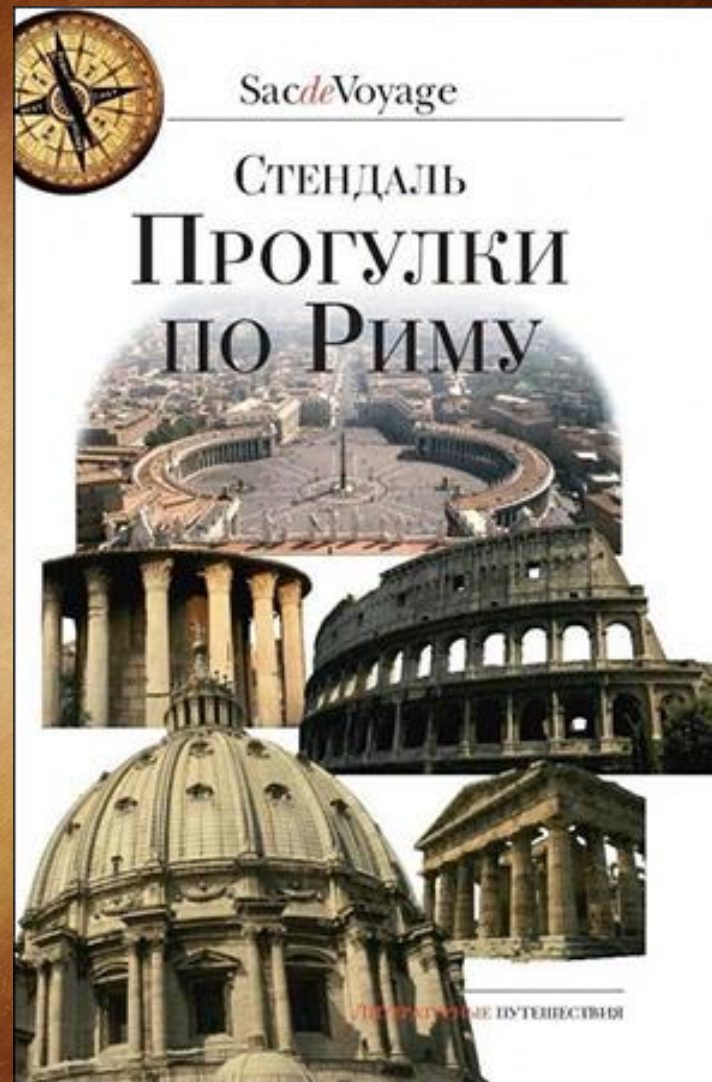
У 1797 році Стендаль вступив у Греноблі до Центральної школи, метою якої було введення в республіці державного і світського навчання замість релігійного, і озброєння молодого покоління знаннями й ідеологією буржуазної держави, що народжувалася. Тут хлопець захоплювався математикою. Після закінчення курсу його відправили до Парижа для вступу в Політехнічну школу, куди він так і не вступив. Стендаль прибув до Парижа через декілька днів після перевороту 18 брюмера, коли молодий генерал Бонапарт захопив владу і оголосив себе першим консулом. Тоді ж почалися приготування до походу в Італію. У 1800 році сімнадцятилітній Стендаль вступив в армію Наполеона. Він прослужив у ній понад два роки, а потім подав у відставку й 1802 року повернувся до Парижа з прихованим наміром стати письменником.

Після падіння Наполеона й повернення Бурбонів у Францію Стендаль їде до Італії, лише наїздами буваючи на батьківщині. Стендаль полюбив Італію; ця країна відіграла чималу роль у формуванні поглядів письменника. Його приваблювало інтенсивне громадське життя Італії. У 1821 році відбуваються повстання карбонаріїв у ряді міст (Неаполь, Турін). Співчуття Стендаля цьому рухові дало підставу урядові звинуватити його в приналежності до повсталих і запропонувати терміново залишити австрійські володіння північної Італії.

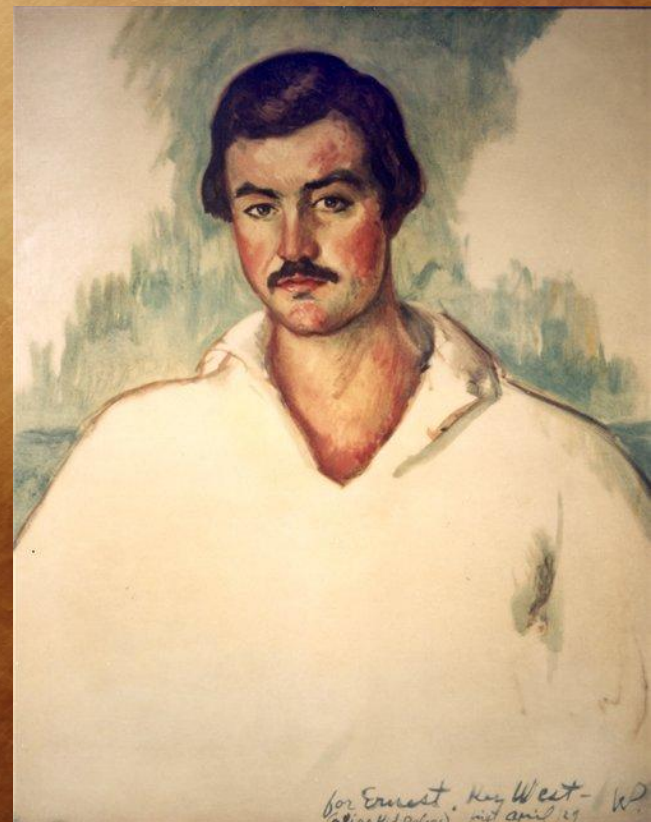
- Перебування в Італії залишило глибокий слід у творчості Стендаля. Він із захопленням вивчав італійське мистецтво, живопис, музику. Ця країна надихнула його на цілу низку творів. Це робота з історії мистецтва "Історія живопису в Італії", "Прогулянки по Риму", новели "Італійські хроніки". Нарешті, Італія дала йому сюжет одного з найбільших його романів "Пармська обитель".**

Перебування у Франції, де правили ненависні Стендалю Бурбони, стає для нього нестерпним. Це ставлення письменника до реакції і режиму Реставрації знайшло своє вираження в його кращих романах. У 1830 році Стендаль одержав від короля Луї Пилипа призначення в Трієст консулом, але його не затвердили, як "неблагонадійного", у Трієсті. Стендаль стає консулом у папських володіннях у Чівіта Веккія. Його смілива, незалежна думка, співчуття революції і якобінцям, атеїзм, його сповнені бойового протесту твори робили однаково тяжким його перебування як в Італії, так і в себе на батьківщині.

Стендаль почував себе хворим, проте досить часто їздив з Чівіта-Веккії до Рима. У 1841 році з ним стався перший апоплексичний удар. Йому дали відпустку, і восени він знову приїхав до Парижа, маючи намір пробути там усього кілька днів. І несподівано його звалив другий удар.

Після смерті письменника навколо його імені критики створили "змову мовчання". Першим, хто заговорив про нього і змусив звернути увагу на Стендаля, був Бальзак. Називаючи Стендаля чудовим художником, Бальзак стверджував, що зрозуміти його можуть тільки найбільш піднесені розуми суспільства.

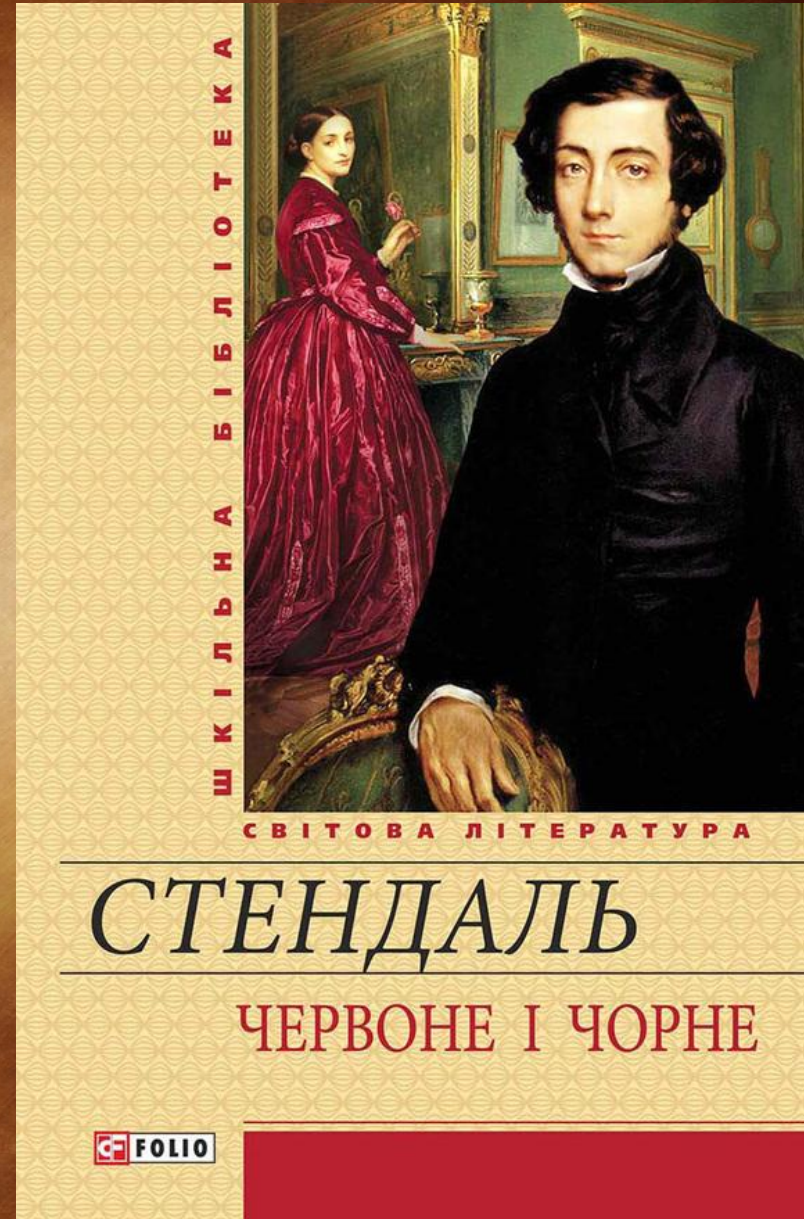

Творчість Стендаля належить до першого етапу в розвитку французького критичного реалізму. Стендаль вносить у літературу бойовий дух і героїчні традиції нещодавньої революції. Зв'язок його з просвітителями можна спостерігати як у творчості, так і в його філософії й естетиці.

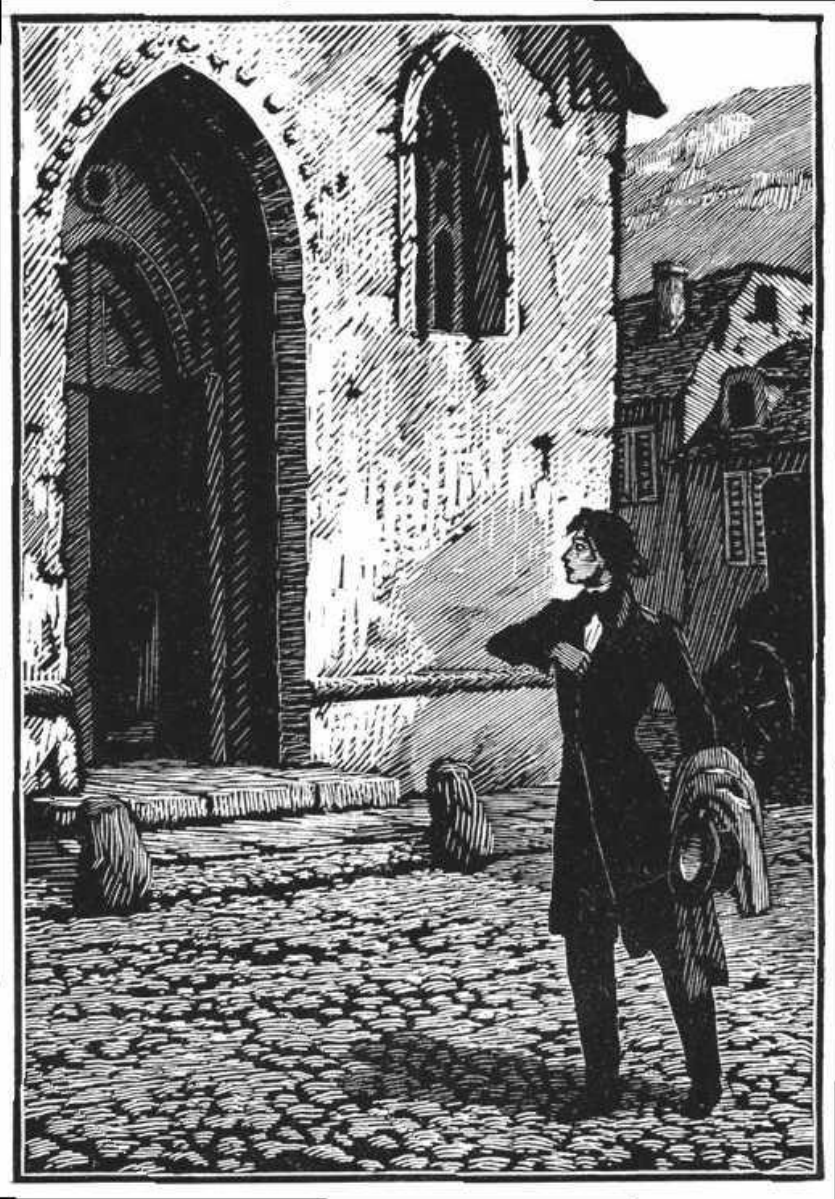
У своєму розумінні мистецтва й ролі художника Стендаль йде далі від просвітителів і стверджує, що мистецтво за своєю природою соціальне, воно служить суспільним цілям. Це положення Стендаль перетворює на бойову зброю проти мистецтва свого часу, насамперед проти класицизму. Його мистецтвознавчі роботи були гостро публіцистичні.

"Червоне і чорне"

- Цей перший великий роман Стендаля вийшов у 1830 році, в рік Липневої революції. Про глибокий соціальний зміст роману свідчить уже його назва. Під "червоним", "чорним" Стендаль мав на увазі зіткнення двох сил - революції (червоне) і реакції (чорне). Епіграфом до свого роману Стендаль узяв слова Дантона: "Правда, суворая правда!".

"Червоне і чорне"

- Події роману Стендаля відбуваються у Франції за часів доби Реставрації ("Хроніка XIX століття" - такий підзаголовок роману) з її гострими соціальними суперечностями й класовим розшаруванням. І хоча провідну роль у сюжетному плані відіграє біографія Жульєна Сореля, головного героя роману, історію життя якого авторові підказала хроніка кримінальної справи, цей твір виходить далеко за біографічні межі лише однієї дійової особи, стає романом широкого соціально-психологічного зразка, в ньому представлена майже вся Франція, столична й провінційна, не тільки аристократія і буржуазія, а й ремісники та дрібні підприємці.